

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 144. Secunda, tertia, quarta & quinta probatio ex aliis sacris
textibus, & exemplis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

cunt, posse hominem salvari, qui Deum tota vita nunquam amaverit.

1691 Dogma ergo istud: Absque ullo divina dilectionis actu homo adultus salvus esse potest, scandalosum est, impium, primarii precepti Christianae Religionis eversum. Nec illud Ecclesia Catholica tolerat, uti Juris calumniosè ipsi imponit. Imò proflus illud eliminavit, dum per Summos Pontifices Alexandrum VII. Innocentium XI. & Alexandrum VIII. sequentes respectivè damnavit propositiones. Homo nullo unquam vite suae tempore tenetur elidere actum fidei, spei, & charitatis, ex vi preceptorum ad eas virtutes pertinentium. Praeceptum charitatis erga Deum tunc solum obligat, quando tenetur justificari. & non habemus aliam viam quâ justificemur. Deum finem ultimum homo non tenetur amare, neque in principio, neque in decursu vite suae moralis. Quam potremam propositionem, velut haeticam, Alexander VIII. proferipit.

1692 Per condemnationem verò absurdarum aequè ac impiarum illarum propositionum, Romana Ecclesia manifestum facit, calumniosum esse, quod nobis Juris imponit: "Catholici tolerant omnes doctrinas malas, illam etiam quae negat necessitatem amandi Deum. Sed, ô Deus! quam justus! (ait Meldensis Episcopus in Histor. Variat. advert. 2.) qui nos mendaciter accusant, quod eam toleremus, in poenam calumniarum suarum, spiritus erroris traditi, ipsimet res sunt criminis, quod nobis imponant: cum errores istos tolerant in Lutheranis: ex quorum haetico dogmate, negante necessitatem bonorum operum ad salutem, confectarium est, absque ullo dilectionis actu hominem salvum esse posse, uti fatetur Scultetus Lutheranus (apud Jurium) ex isto dogmate concludens: Deum ab homine non exigere opera charitatis velut conditiones sine quibus non fit salvus. Quod licet manifestè sit contra Scripturam, quae salutem non promittit nisi diligentibus Deum 1. Cor. 2. 9. Jacob. 1. 12. & c. Lutheranos nihilominus ad communionem cum Calvinistis suis, absque mutatione dogmatum suorum, Juris invitat.

CAPUT CXLIV.

Secunda, tertia, quarta & quinta probatio ex aliis sacris textibus, & exemplis.

1693 Secundo, divini amoris ad justificationem necessitas, formidolosaque proinde attritionis ad eam insufficientia probatur ex omnibus sacris textibus, ex quibus to. 1. probavimus, omnia quae deliberate agimus, ex Dei propter se amore faciendâ esse. Si enim omnia, igitur & poenitentia, etiam sacramentalis, ex Dei propter se amore faciendâ est.

1694 Tertio ex omnibus textibus sacris, quibus Dei dilectio, velut conditio, postulatur, ut à Deo diligamur. Proverb. 18. 17. Ego diligentes me diligam. Joan. 14. 21. Qui diligit me, diligetur à Patre meo. Et v. 23. Siquis diligit me... & Pater meus diligit eum; ubi sicut dilectio benevolentiae significatur ex parte Dei; ita & ex parte nostra. Enimverò omnis dilectio (prout Augustinus observat tr. 8. in Joan.) benevolentiam quamdam habet erga eos qui diliguntur. Et lib. 14. de Civit. Dei c. 7. Scripturae Religionis nostrae non aliud dicunt amorem, aliud dilectionem.

1695 Quarto, quisquis sacras Scripturas diligenti & sedulâ meditatione scrutatus fuerit, videbit in his quidem Spiritum sanctum exhortari peccatores ad timorem, sed sic ut à timore transitum faciant ad amorem. Maximè in Psalmis. Legatur & attentè perpendatur Psalmus sextus, qui primus est poenitentialis: versu 1. exordium Psalmista facit à ti-

more: Domine, ne in furore tuo arguas me. V. 5. peccator à timore ad spem erigitur: saluum me fac propter misericordiam tuam. V. 6. accendit ad dilectionem: quoniam non est in morte, qui memor sit tui: Idem videre est Psal. 17. 18. 50. 70. 72. 76. 85. 101. 106. 114. 118. qui totus spirat dilectionem, & in quo incipendo à v. 113. (si Magno Basilio credimus in reg. brevior ad q. 10.) describitur modus poenitentiae à peccatrice anima agenda. Quirit namque Basilius, quali affectu poenitere debeat anima peccatrix? Et respondet: Primum quidem malè actam vitam suam dissolvere, ejusque memoriam abhorreere & detestari. Scriptum est enim: iniquitatem odio habuit; legem autem tuam dilexit: Qualiter autem ad istam dilectionem, & ad odium illud pervenitur, Psalmista describit ibidem. Nam v. 120. incipit à timore: confige timore tuo carnes meas. V. 124. erigitur ad spem: fac cum servo tuo secundam misericordiam tuam. V. 127. progreditur ad charitatem: ideo dilexi mandata tua, super aurum & topazion. Et v. 128. propterea (id est ex virtutis dilectionis) ad omnia mandata tua dirigebar, omnem viam iniquam odio habuit.

1696 Quintò, idem ascensus à timore ad dilectionem observari potest in exemplis sanctorum poenitentium, tam veteris, quam novi Testamenti, ad quorum normam peccatores oportet poenitere. Quaecumque enim scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt. Rom. 15. 4. Et quemadmodum Sanctorum vita ceteris norma vivendi est; ita Sanctorum poenitentia ceteris norma est poenitendi. Unde Tridentinum sess. 14. c. 4. ex illis Sanctorum clamoribus: Tibi soli peccavi. Laboravi in gemitu meo. Recognitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animae meae, &c. colligit, vita antea acta odium ingens ac vehementius esse debere. Sanctorum verò veteris Testamenti poenitentiam et amore Dei processisse, necesse non est ut probem, cum ipsimet Adversarii fateantur, ad peccatorum veniam, in veteri lege, Dei super omnia amorem necessarium fuisse. Eumque satis indignant verba illa Regis David: Tibi soli peccavi, & malum coram te feci. Sicut & verba quae ex immenso dolore dixit ad Natan 2. Reg. 12. peccavi Domino. Regis quoque Ezechiae verba relata, recognitabo tibi omnes annos meos, ex amore Dei nasse, declarant verba sequentia: quia non infernus confitebatur tibi, neque mors laudabit te, &c. Illa 38. Dumque Josue cum filiis Israel prostratus ad Dominum poenitentiam egit Josue 7. 9. quid dixit? Audient Chanaanitae, &... debebant nomen nostrum de terra. Et quid facies nominis tui? Ecce divini amoris affectus! Similiter Danielis 3. 3. Ne quasumus tradas nos in perpetuum, propter nomen tuum. Idem observari potest in poenitentia Magdalene, cui dimissa sunt peccata multa, quoniam dilexit multum. Luc. 7. 47. Necnon in parabola filii prodigi, quae tota (ait invictus Catholice Religionis adversus Lutherum Pugn. Joannes Eckius homil. 39. de poenit.) ad poenitentiam pertinet, quemadmodum Augustinus, Chrysostomus, Hieronymus, Beda, & Ambrosius interpretantur. Itaque filius iste cupiebat inspicere ventrem suum de siliquis, quas porci manducabant, & nemo illi dabat. Quo nimivisa significare voluit Dominus immensam peccatoris egestatem. Statim autem iste caput cogitavit apud se: quanti mercenarii in domo patris tui abundant panibus? Ecce meministi remunerationis & divitiarum in domo patris sui caelestis. Et ego hic fame pereo. Ecce metum poenitentiam meditantis, ait Augustinus l. 2. 99. in Evangelia q. 33. Quid ergo patri dictum le dicit? Pater peccavi in calum, & coram te, & jam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut unum

de mercenariis tuis. Surgam, quia jacebat, & ibi, quia longè aberat, ad patrem, quia sub principe porcorum erat. Cùm ergo longè esset, sed tamen patrem jam piè quæret per longi itineris difficultatem, in rerum omnium egestate, vidit illum pater ipseus, & accurrens cecidit super collam ejus: ubi significatur, quod cùm homo incipit agere poenitentiam, illi occurrit Deus per gratiam, imò & prævenit. Et osculatus est illum, per osculum utique charitatis. Quo animatus filius prodigus, à timore servili, quo concussus fuerat, eum adhuc esset in regione longinqua, transiit in filialem, quem filii habent erga parentes suos. Et jam in Ecclesia constitutus incepit peccata confiteri. Nec tamen dixit omnia qua dicturum se promiserat; sed tantùm: pater peccavi in calum, & coram te, id est peccavi in te, & jam non sum dignus vocari filius tuus. Non addidit (quod adhuc existens in timore servili dixerat) fac me sicut unum de mercenariis tuis. Quia, ut Augustinus ait ibidem, cum panem non haberet, vel mercenarius esse cupiebat; quod post osculum patris generosissimè jam dedignatur. Rectè proinde insignis Author librorum inscripiorum: *Continuation des Essais de Morale*, observat, quod filius ille prodigus nobis exhibet omnes dotes veri poenitentis. Siquidem à vagis libidinibus, compellente inedia, in se revertitur, ut recogitet & agnoscat ad que bona creatus sit, quantaque sit illorum felicitas, qui Deo adhaerentes ab illo gubernantur, atque pascuntur. Hæc cogitatione simulatus, meretricias detestatur voluptates, & peccatis, eorumque occasione, in quibus jacebat, renuntiat, dicens: surgam, & ibi ad patrem meum. Deinde statuit seipsum accusare, omnemque criminis causam, non more Evæ aut Adam, in alios referendæ, sed sibi uni attribuere. Dicam, inquit, peccavi in calum, & coram te. Nec contentus proposito seipsum accusandi, severam quoque in seipsum sententiam vult pronuntiare, declarando seipsum nomine bonorum & bonis, quibus gaudent filii, omnino indignum: jam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut unum de mercenariis tuis. Ut ostendat sui firmitatem propositi, illud exequitur, & e regione longinqua rediens, per longi itineris spatia suam non cessat accusare dementiam, patrique pietatem animo revolvere. Cùm autem adhuc longè esset, vidit illum pater ipseus, & misericordiam motus est, & accurrens cecidit super collam ejus, ut eum in spem recuperandæ salutis magis magisque erigeret. Deinde osculatus est eum, ut castum ei inspiraret amorem, ne vellet amplius mercenariorum cupiditate pro panibus patri servire, sed charitate filiorum, que non queris que sua sunt, sed qua Jesu Christi. Hoc prodigus inflammatus amore, exclamat: pater peccavi in calum, & coram te, jam non sum dignus vocari filius tuus. Omissis verò, quod se promiserat dicturum: "fac me sicut unum de mercenariis tuis." Utpote quia osculum expertus, dedignabatur Deo animum servilem aut mercenarium exhibere, aut aliquid à Deo petere, quod Deus ipse non sit. Ecce ergo Parabolam Evangelicam, quæ Saluator docet, poenitentem novæ legis non debere sistere in servili timore, sed ab eo ad filialem amorem transire, sicut fecit filius ille prodigus.

CAPUT CXLV.

Eandem necessitatem probant omnia divina Scriptura testimonia, veteris ac novi Testamenti, quibus peccatoris ad Deum conversio ex toto corde ad peccatorum remissionem exigitur.

1697 **P**robat imprimis illud Ezech. 18. 3. *Convertimini, & agite poenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas.*

Quo testimonio Concilium Tridentinum sess. 14. c. 1. probat necessitatem poenitentiae pro omni statu. Conversionem verò istam Spiritus sanctus Deuter. 4. 29. Hierem. 29. 13. Joël. 2. 12. & alibi sæpè testatur fieri debere ex toto corde. Atqui conversio ad Deum ex toto corde fieri nequit absque benevolentiæ Dei propter se amore. Primum, quia omnis vera conversio, cordis conversio est. Per amorem ergo est. Neque enim cor propriè convertitur, nisi ad id quod propriè amat. Siquidem amor meus, pondus meum. Eo feror, quocumque feror. Augustinus l. 13. Confess. c. 9. Propriè ergo non convertitur, nisi ad id quod amore propriè fertur. Propriè verò amore non fertur, nisi ad id quod propriè amat. Nec propriè amat, nisi quod propter se amat. Nihil enim aliud est propriè amare, quam propter seipsum rem aliquam appetere. Idem l. 83. q. 1. q. 34. Enimverò amor propriè finis est, ut in Ethicis dicitur. Quidquid verò amatur ut finis, amatur gratiâ sui. Amatur proinde propter se. Nemo ergo verè ac propriè convertitur ad Deum, nisi qui Deum amat propter Deum. Quisquis enim propter se Deum amat, se, non Deum, verè ac propriè amat. Per consequens verè ac propriè ad se, non ad Deum convertitur. Ad id enim verè ac propriè convertitur, quod verè ac propriè amat; ad id proinde quod propter se amat.

Secundò, conversio est motus oppositus aversioni, ut per se patet. Fieri ergo debet opposito modo. Atqui in omni peccato mortali aversio fit per hoc quod ratio ultimi finis à Deo in creaturam transferatur, creaturaque plusquam Deus diligatur, ita ut propter amorem creaturæ Deus, Deique amicitia & præceptum contemnatur. Igitur conversio ad Deum fieri debet opposito modo; rationem utique ultimi finis à creatura in Deum transferendo, Deumque plusquam creaturam diligendo, ita ut propter amorem Dei creatura contemnatur.

Hinc manifestè consequitur, quod vera in Deum conversio fieri debeat Deum super omnia amando. Quod & pari evidentia conficitur ex eo quod conversio ad Deum ex toto corde esse debeat. Quemadmodum enim conversio sine amore esse non potest; sic conversio ex toto corde esse non potest sine amore ex toto corde, id est super omnia. Nam, ut Mellissus Doctor ait serm. 2. in cap. jejuni, totum cor hominis in his quatuor affectionibus est (amore, timore, gaudio, tristitia) & de his accipiendum puto quod dicitur: "in toto corde vestro." Convertatur proinde amor tuus, ut nihil univò diligas, nisi ipsum, aut certè propter ipsum. Convertatur etiam ad ipsum timor tuus, quia perversus est timor omnis, quo metuis aliquid præter eum, aut non propter eum. Sic & gaudium tuum & tristitia æquè convertatur ad ipsum. Hoc autem ita fiet, si non nisi secundum eum doleas, & læteris. Toto ergo corde ad Deum converti, est nihil perinde velle ac ipsi uniri; nihil perinde timere, atque ab ipso separari; ac nullo magis dolere, quam de offensa ipsius; de nullo magis gaudere, quam de ipsius gloria & honore. Quod profectò est Deum super omnia amare.

Verissimè proinde Petrus Soto adversus articulos Confessionis Wirtemberg. dicit, quod testimonium Ezechielis num. 1697. laudatum, si rectè pensetur, & dolorem, & mutationem cordis oppositam peccato, & charitatem Dei docet. Verissimè etiam Joannes à Daventria in responsione Catholica ad art. 1. Confess. August. Tradunt (inquit) Catholici non sufficere ad peccati remissionem, si peccator tantum timeat, & peccatorum remissionem speret, sed quod oporteat eum ex toto corde dolere, & converti ad Deum, ita ut non tantum timeat,